

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023 / Vastaukset huomioihin

Khall 16.12.2024 § 276
35/02.02.01/2024

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan arvioinut kaupungin ja sen eri toimialueiden toimintaa. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 27.5.2024 § 38, että kaupunginhallitus hankkii toimialueiden vastaukset arviointikertomuksessa vuodelta 2023 esitettyihin huomioihin syyskuun valtuustoon 2024.

Seuraavassa on esitetty tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023 esitetyt huomiot sekä toimialueiden vastaukset esitettyihin huomioihin:

5.1 Tekniset palvelut

”Tuulivoimahankkeet ovat edistyneet vuoden 2023 aikana. Kaavateiden suunnittelu- ja peruskorjaushankkeisiin tulisi keskittyä.”

Tuulivoimahankkeet ovat edistyneet vuoden 2023 aikana. Lähivuosina Pyhäjärvelle arvioidaan rakentuvan useita tuulivoimahankkeita, aurinkovoimahankkeita ja suuria akkuvarastohankkeita. Lainvoimaisissa osayleiskaavoissa on 73 tuulivoimalan rakennuspaikkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.6.2024 § 50 myöntää lisämäärärahaa kaavateiden sekoitusjyrsintään 125.000 euroa. Tämä määräraha kohdistui kaavateiden peruskorjauksiin, joka on toteutettu syksyn 2024 aikana.

5.2 Arvio kuntakonsernin ja tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

”Velkaantumiskehitys Pyhäjärvi-konsernissa on huolestuttava. Velkaantumisen hillitsemistä tulee painottaa tulevana vuosina.”

Pyhäjärven kaupungin velkaantumiseen on vaikuttanut viime vuosina kaupungin haasteellinen taloustilanne. Vuosina 2025 ja 2026 lainakanta vielä kasvaa, johon vaikuttaa mm. panostukset hyvinvointi-infrastruktuuriin. Kuitenkin taloussuunnitelmavuosina on näkyvissä jo positiivisia merkkejä siitä, että Pyhäjärven kaupungin talous jatkaa tervehtymistään. Vuonna 2026 vuosikate on jo mahdollisesti positiivinen eikä käyttötaloutta tarvitse silloin rahoittaa enää lainarahoituksella. Ja vuonna 2027 tilikausi näyttäisi jo hieman ylijäämää, joka kasvaisi seuraavina vuosina. Tuloslaskelman näyttäessä ylijäämää toimintakulut ja poistot tulee katettua käyttötalouden tuloilla ja tuloa jää lainojen lyhennyksiin ja investointeihin. Tämä Pyhäjärven kaupungin talouden tasapainottaminen pohjautuu suurilta osin verotulopohjan laajenemiseen.

Tytäryhtiöistä PyhäNet Oy:llä on investointiohjelma vuosille 2024 – 2027. Investointiohjelman, jonka johdosta yhtiön lainakanta kasvaa, tarkoituksena on valokuituverkon rakentaminen. Investoinnit parantavat yhtiön elinvoimaisuutta ja vaikuttavat liiketoiminnan kasvuun ja kannattavuuteen positiivisesti.

Kiinteistö Oy Rillankivellä ja Pyhäjärven Kehitys Oy:llä ei ole tällä hetkellä tarvetta lainarahoitukseen. Yhtiöt lyhentävät olemassa olevia lainoja. Rillankiven toimintaa ja taloutta on kehitettävä määrätietoisesti ja konserni

on ollut mukana tukemassa yhtiötä taloussuunnittelun ja kiinteistömäärän hallinnan suunnitelmallisuuden kehittämisessä.

Kokonaisuudessaan Pyhäjärvi-konsernin velkaantuminen tulee vähenemään vuosien 2027-2028 jälkeen.

5.3 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

”Vuosikate on negatiivinen -1,6 miljoonaa. Poistojen määrä oli 1,4 miljoonaa. Vuosikatteen tulisi kattaa suunnitelman mukaisten poistojen määrän. Tilikauden alijäämä oli 2,7 miljoonaa. Taseen kertynyt alijäämä on -0,4 miljoonaa. Vaikka taseessa oleva poistoero 4,8 miljoonaa kattaa alijäämän, tulee tulevien vuosien tuloskehitykseen kiinnittää huomiota.”

Pyhäjärven kaupunki on huomionnut talousarviovalmistelussaan alijäämän kattamisen. Pyhäjärven kaupungin talouden tasapainottaminen perustuu verotulopohjan laajenemiseen. Kiinteistöverotulopohjan kasvu koostuu energiakäänteeseen investointihankkeiden maksamista kiinteistöverotuloista. Lähivuosina Pyhäjärvelle arvioidaan rakentuvan useita tuulivoimahankkeita, aurinkovoimahankkeita ja suuria akkuvarastohankkeita.

5.3 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

”Tarkastuslautakunta korostaa, että kriisikuntakriteereistä erityisesti alijäämäkehitykseen ja velkaantumiskehitykseen tulee kiinnittää huomiota.”

Kuten arviointikertomuksessa todetaan, kaupungin hallinnossa on tiedostettu kriisikuntakriteerit. Alijäämäkehitykseen ja velkaantumiskehitykseen on kiinnitetty huomiota.

Pyhäjärven kaupunki on huomionnut talousarviovalmistelussaan alijäämäkehityksen. Pyhäjärven kaupungin talouden tasapainottaminen perustuu verotulopohjan laajenemiseen. Kiinteistöverotulopohjan kasvu koostuu energiakäänteeseen investointihankkeiden maksamista kiinteistöverotuloista. Lähivuosina Pyhäjärvelle arvioidaan rakentuvan useita tuulivoimahankkeita, aurinkovoimahankkeita ja suuria akkuvarastohankkeita.

Pyhäjärven kaupungin velkaantumiseen on vaikuttanut viime vuosina kaupungin haastava taloustilanne. Tulevina vuosina lainakanta kasvaa, johon vaikuttaa mm. hyvinvointitalon rakentaminen. Kuitenkin taloussuunnitelmavuosina on näkyvissä jo positiivisia merkkejä siitä, että Pyhäjärven kaupungin talous alkaa tervehtymään. Vuonna 2026 vuosikate on jo mahdollisesti positiivinen eikä käyttötaloutta tarvitse silloin rahoittaa enää lainarahoituksella. Ja vuonna 2027 tilikausi näyttäisi jo hieman ylijäämää, joka kasvaa seuraavina vuosina. Tuloslaskelman näyttäessä ylijäämää toimintakulut ja poistot tulee katettua käyttötalouden tuloilla ja tuloa jää lainojen lyhennyksiin ja investointeihin.

6. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

”Konserniohje on osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Koska sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tärkeys on tuotu esille myös kuntalaissa, painottaa tarkastuslautakunta konserniohjeen päivittämisen tärkeyttä.”

Pyhäjärven kaupunki on päivittänyt konserniohjeen, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.12.2024.

7. Henkilöstö

”Työtyytyväisyyskyselyjen perusteella kaupungin henkilöstö on kohtuullisen tyytyväisiä ja hyvinvoivaa, sairauspoissaolot eivät ole kasvaneet. Työn henkiseen ja fyysiseen rasittavuuteen tulee kuitenkin kiinnittää huomiota.”

Pyhjärven kaupungilla on käytössään henkilöstöjaoston 18.12.2019 hyväksymä varhaisen tuen malli. Malli on ohje esimiehille ja työntekijöille tilanteisiin, joissa tarvitaan työkyvyn tukemista tai toimia työkyvyn palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi. Mallin tavoitteena on kannustaa jokaista työntekijää huolehtimaan itsestään, työtoveristaan ja työyhteisön toimivuudesta sekä puuttumaan työhyvinvoinnin riskitekijöihin ajoissa. Tavoitteena on antaa työyhteisölle yhteinen toimintamalli, jolla voidaan käynnistää keskustelu ja etsiä parannuskeinot henkisen ja fyysisen rasittavuuden ongelmiin. Mitä aikaisemmin työkykyä uhkaavat tilanteet tunnistetaan, sitä helpompi niihin on löytää ratkaisu.

Pyhjärven kaupungin työterveyshuoltoa hoitaa Mehiläinen Oyj. Työterveyshuollon asiantuntijoita käytetään apuna tarvittaessa. Yhteistyö työterveyshuoltoon liittyvissä asioissa on toiminut hyvin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi palvelualueilta saadut vastaukset tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomuksen huomioihin.

Päätös

Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä esitteli kaupunginhallitukselle palvelualueilta saadut vastaukset tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomuksen huomioihin.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä poistui kokouksesta klo 17.58.